

Savjet za građansku kontrolu rada policije

Broj: 48/10 - 12

Podgorica, 20. decembra 2012. godine

Savjet za građansku kontrolu rada policije na sjednici, održanoj 20.12.2012. godine, u sastavu: prof. dr. Dragan Radonjić, dr Đoko Jočić, dr Branislav Radulović i Jovan Poleksić, postupajući po inicijativi člana Savjeta mr Aleksandra Saše Zekovića razmatrao je primjenu policijskih ovlaštenja dana 21.10.2012. godine, u Podgorici, tokom košarkaške utakmice Budućnost-Partizan. Savjetu je dostavljena sljedeća dokumentacija: *Informacija Uprave policije br. 086/12-43877 od 13.11.2012. godine, dopis Košarkaškog kluba Budućnost Voli br. 397/12 od 26.10.2012, dopis NVO Akcija za ljudska prava sa rjesenjem MUP-a br. 051/12-23578/1 od 22.11.2012. godine, kojim se odbija zahtjev za pristup informacijama NVO Akcije za ljudska prava, dvije fotografije koje je dostavio član ovog Savjeta kao podnosilac inicijative a izvršen je i uvid u snimak dešavanja sa košarkaške utakmice Budućnost-Partizan od 21.10.2012. godine, koji je postavljen na sajtu www.vijesti.me/vijesti/varvari/-nasrnuli-fotoreportere-vijesti-dnevni-novina-clanak-97946.*

Nakon sprovedene rasprave o predmetu, Savjet je usvojio sljedeću:

OCJENU

Primjenjujući prekomjerno i nesrazmjerno sredstva prinude: palicu i fizičku snagu, dana 21.10.2012 u Podgorici, tokom košarkaške utakmice Budućnost - Partizan policijski službenici su postupali suprotno članovima 11, 13, 14, 26 i 57 Zakona o unutrašnjim poslovima, kao i članovima 266, 268 i naročito članu 269 Pravilnika o načinu obavljanja određenih policijskih poslova i primjeni ovlaštenja u obavljanju tih poslova, te članu 9 Kodeksa policijske etike. Na taj način neimenovani policijski službenici prekoracili su svoja službena ovlaštenja.

Naime, odredbama Zakona o unutrašnjim poslovima propisano je:

Načela obavljanja policijskih poslova

Član 11

Obavljanje policijskih poslova zasniva se na načelima zakonitosti, profesionalizma, saradnje, srazmjernosti u primjeni ovlašćenja, efikasnosti, nepristrasnosti, nediskriminacije i blagovremenosti.

Upotreba mjera prinude

Član 13

U obavljanju policijskih poslova mogu se primjenjivati samo mjere prinude, odnosno upotrebljavati samo sredstva prinude koja su propisana zakonom i kojima se cilj postiže sa najmanje štetnih posljedica.

Državni i međunarodni standardi policijskog postupanja

Član 14

Policijski službenici postupaju u skladu sa Ustavom, potvrđenim međunarodnim ugovorima, zakonom i drugim propisima.

*Policijski službenici se pridržavaju standarda policijskog postupanja, a naročito onih koji proizilaze iz obaveza utvrđenih međunarodnim aktima, a odnose na dužnost služenja ljudima, poštovanje zakonitosti i suzbijanje nezakonitosti, ostvarivanje ljudskih prava, nediskriminaciju pri izvršavanju policijskih zadataka, **ograničenost i uzdržanost u upotrebi sredstava prinude**, zabranu mučenja i **primjene nečovječnih i ponižavajućih postupaka**, pružanje pomoći nastradalim licima, obavezu zaštite tajnih i ličnih podataka, obavezu odbijanja nezakonitih naređenja i suprotstavljanje svakom obliku korupcije.*

Princip srazmjernosti

Član 26

Primjena policijskog ovlašćenja mora biti srazmjerna potrebi zbog koje se preduzima.

Primjena policijskog ovlašćenja ne smije izazvati štetne posljedice veće od onih koje bi nastupile da policijsko ovlašćenje nije primijenjeno.

Između više policijskih ovlašćenja primijenice se ono kojim se zadatak može izvršiti sa najmanje štetnih posljedica i gubljenja vremena.

Prilikom primjene sredstava prinude njihova upotreba treba da bude postupna, od najlakšeg prema težem sredstvu prinude ako je to moguće i, u svakom slučaju, uz minimum neophodne sile.

Član 57

... Policijski službenik će upotrijebiti sredstva prinude samo ako se na drugi način ne može izvršiti zadatak, srazmjerno opasnosti koja prijeto zakonom zaštićenom dobru i vrijednosti, odnosno težini djela koje se sprječava ili suzbija i na suzdržan način.

Policijski službenik će uvijek upotrijebiti najblaže sredstvo prinude koje garantuje uspjeh, srazmjerno razlogu upotrebe i na način kojim se službeni zadatak izvršava bez nepotrebnih štetnih posljedica.

Policijski službenik će prije upotrebe sredstva prinude na to upozoriti lice prema kome sredstvo namjerava da upotrijebi, ako je to u datoj situaciji moguće i neće dovesti u pitanje izvršenje službene radnje.

Policijski službenik je prilikom upotrebe sredstava prinude dužan da štiti ljudske živote, prouzrokuje što manje povreda i materijalne štete, kao i da obezbijedi da se pomoć povrijeđenom ili ugroženom licu što prije pruži i da njegova porodica ili drugi srodnici o tome što prije budu obaviješteni.

Pravilnikom o načinu obavljanja određenih policijskih poslova i primjeni ovlaštenja u obavljanju tih poslova propisano je:

Član 266

Policijski službenik će upotrijebiti sredstva prinude tako da službeni zadatak izvrši srazmjerno opasnosti koju treba otkloniti, sa najmanje štetnih posljedica po lice protiv koga se sredstvo prinude upotrebljava.

Policijski službenik je dužan da prije upotrebe sredstva prinude, na to upozori lice protiv kojeg se primjenjuje neko od sredstva prinude.

Izuzetno, policijski službenik neće upozoriti lice na upotrebu određenog sredstva prinude ako bi to dovelo u pitanje izvršenje službenog zadatka.

Član 268

Policijski službenik može da upotrijebi fizičku snagu u slučajevima iz člana 265 ovog pravilnika. Upotrebom fizičke snage smatra se upotreba različitih zahvata boričkih vještina (odbrane i napada), ili njima sličnih postupaka na tijelu drugog lica, kojima je cilj odbijanje napada ili savladavanje otpora lica.

Policijski službenik je dužan prestati sa upotrebom fizičke snage čim prestane neposredan napad ili otpor lica.

Policijski službenik je dužan da vodi računa da upotrebom fizičke snage nanese najmanje štetnih posljedica licu prema kome upotrebljava fizičku snagu.

Član 269

Policijski službenik može da upotrijebi palicu u slučajevima iz člana 265 ovog pravilnika, kada je upotreba fizičke snage bezuspješna ili ne garantuje uspjeh sve dok traje otpor.

Pod upotrebom palice smatra se udarac palicom koji se zadaje u cilju savladavanja otpora lica koje onemogućava policijskog službenika u izvršenju službenog zadatka, ili otklanjanja napada od sebe, drugog lica ili objekta koji obezbjeđuje.

Policijski službenik je dužan da prestane sa upotrebom palice, kada lice prestane sa neposrednim napadom ili pružanjem otpora.

Policijski službenik je dužan da vodi računa da upotrebom palice licu ne nanese povrede koje mogu prouzrokovati tjelesna oštećenja.

Policijski službenik ne smije zadavati udarac palicom u predjelu glave i genitalija lica koje pruža otpor ili ga napada.

Palica se ne smije upotrijebiti prema djeci, bolesnim, starim i iznemoglim licima, invalidima i trudnicama.

Policijski službenik ne smije upotrijebiti palicu prema licu koje pruža pasivan otpor, osim ako se takav otpor ne može savladati na drugi način.

Kodeksom policijske etike propisano je:

Član 9

Upotrebi sredstava prinude, a naročito upotrebi oružja, policijski službenik pribjegava samo u slučajevima i pod uslovima predviđenim zakonom i drugim propisima samo onda kada je to neophodno i u mjeri kojom se izaziva najmanje štetnih posljedica za život, tijelo i bezbjednost građana.

Imajući u vidu gore citirane propise, a nakon brižljivog razmatranja dostavljene dokumentacije, te nakon uvida u snimak dešavanja na sajtu www.vijesti.me/vijesti/varvari/-nasrnuli-fotoreportere-vijesti-dnevnih-novina-clanak-97946 Savjet je donio gorecitiranu odluku. Prilikom davanja svoje ocjene Savjet je cijenio i ambijent u kome su službenici policije

primjenjivali ovlašćenja, cijenio je očigledno narušavanje javnog reda i mira i divljanje značajnog dijela gostujućih i domaćih navijača. Po ocjeni Savjeta nije sporno da se radi se huliganizmu koji je nedopustiv i koji se mora strogo sankcionisati, ali koji se prije svega mora prevenirati. Savjet nalazi da je kritičnom prilikom reakcija pripadnika policije bila neblagovremena, jer je dopustila da se značajan broj navijača i pirotehničke nađe na terenu, da bi potom pojedini pripadnici policije i angažovanog privatnog obezbjeđenja nad dijelom navijača i gledalaca demonstrirali odmazdu koristeći palice i fizičku snagu (udarce pesnicama i čizmama) neproporcionalno i nepotrebno. Naime, na snimku koji je postavljen na citiranom sajtu jasno se vidi se da pojedini pripadnici policije nanose udarce službenom palicom, te udarce pesnicama i čizmama licima koja ne pružaju niti aktivan niti pasivan otpor. Na taj način ti pripadnici policije prekoračili su svoja službena ovlašćenja kršeći prije svega član 269 Pravilnika o načinu obavljanja određenih policijskih poslova i primjeni ovlašćenja u obavljanju tih poslova, ali i ostale gorecitirane propise.

Savjet daje punu podršku Upravi policije u odlučnoj i dosljednoj borbi, svim zakonom propisanim sredstvima, protiv divljanja i huliganizma na svim sporskim priredbama.

SAVJET ZA GRAĐANSKU KONTROLU

RADA POLICIJE

Predsjednik Jovan Poleksić

